

**Воєнно-політична обстановка
в ході російсько-української
війни (лютий - червень 2022
року): збірник
інформаційно-аналітичних
матеріалів**

Збірник інформаційно-аналітичних матеріалів присвячений історії воєннополітичного протистояння між Україною та Російською Федерацією з першого дня повномасштабної війни 24 лютого і до 30 червня 2022 року. Викладені у збірнику інформаційно-аналітичні матеріали мають за мету розкрити роль і місце кожної сторони воєнно-політичного протистояння в ході російсько-української повномасштабної війни.

**ЗБІРНИК
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ**

**ВОЄННО-ПОЛІТИЧНА
ОБСТАНОВКА В ХОДІ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ
ВІЙНИ**

**ЛЮТИЙ-ЧЕРВЕНЬ
2022 року**

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2024

УДК 355.4(477)

В 63

*Рекомендовано до друку науковою радою
Науково-дослідного центру гуманітарних проблем Збройних Сил України
(протокол № 11 від 28 листопада 2022 року)*

Воєнно-політична обстановка в ході російсько-української війни (лютий В 63 — червень 2022 року): збірник інформаційно-аналітичних матеріалів / О. Остапчук, В. Топальський, С. Черевичний та ін. — Київ: «Центр учбової літератури», 2024. — 106 с.

ISBN 978-611-01-3099-8

Збірник інформаційно-аналітичних матеріалів присвячений історії воєнно-політичного протистояння між Україною та Російською Федерацією з першого дня повномасштабної війни 24 лютого і до 30 червня 2022 року.

Викладені у збірнику інформаційно-аналітичні матеріали мають за мету розкрити роль і місце кожної сторони воєнно-політичного протистояння в ході російсько-української повномасштабної війни.

УДК 355.4(477)

ISBN 978-611-01-3099-8

© Науково-дослідний центр гуманітарних проблем Збройних Сил України, 2024.

Зміст

Вступ.....	4
1. Воєнно-політичні інтереси та дії України.....	5
2. Підтримка України міжнародними організаціями.....	13
2.1. Організація Об'єднаних Націй.....	14
2.2. Європейський Союз.....	15
2.3. Організація Північноатлантичного договору.....	23
2.4. “Велика сімка” (G 7).....	28
3. Підтримка України країнами-партнерами.....	30
3.1. Республіка Польща.....	30
3.2. Країни Балтії.....	32
3.3. Сполучені Штати Америки.....	33
3.4. Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії.....	38
3.5. Турецька Республіка.....	43
4. Міжнародна коаліція на підтримку України “Рамштайн”.....	44
5. Воєнно-політичні інтереси та дії Російської Федерації.....	48
6. Підтримка Російської Федерації.....	55
6.1. Організація договору про колективну безпеку.....	56
6.2. Республіка Білорусь.....	56
6.3. Китайська Народна Республіка.....	59
6.4. Угорщина.....	61
6.5. Придністровський регіон Республіки Молдова.....	63
7. Злочинні наслідки воєнно-політичних дій Російської Федерації.....	64
7.1. Окупація території України.....	64
7.2. Терор та геноцид українського народу.....	65
7.3. Міжнародна продовольча криза.....	76
8. Переговорний процес між Україною і Російською Федерацією.....	79
Висновки.....	81
Використані джерела.....	83

Вступ

Передумовами російсько-української війни значною мірою стали агресивна політика Російської Федерації щодо Придністров'я, Грузії, анексії Криму, посилення авторитаризму в Білорусі, численні дезінформаційні кампанії у США і ЄС та недостатньо рішуча реакція міжнародного співтовариства. Повномасштабна агресія Кремля проти України стала найсерйознішим викликом для системи міжнародної безпеки з часів Другої світової війни [1].

Воєнно-політична обстановка з першого дня повномасштабної війни 24 лютого і до 30 червня 2022 року, характеризувалася загостренням протистояння між основними геополітичними центрами за міжнародну архітектуру безпеки та глобальний світоустрій. Україна перебувала в центрі великої геополітики, зовнішнім проявом якої була російсько-українська війна. На її перебіг впливали кілька світових геополітичних центрів, інтереси яких проявилися в інформаційному просторі, а однією з головних тем стало обговорення питання можливої мирної російсько-української угоди і територіальних поступок України.

Під час війни наша держава здобула реальну міжнародну суб'єктність: завдяки героїчним діям наших Збройних Сил та активній дипломатії вона перетворилася із об'єкта на суб'єкт міжнародної політики, перемістившись у центр геополітичних відносин. Україна має важливе значення для Заходу як символ боротьби за демократію проти тоталітаризму, бастион на вістрі російської агресії та фактичний “щит” Європи від небезпеки військового вторгнення Росії зі сходу.

1. Воєнно-політичні інтереси та дії України

Воєнно-політичний інтерес України полягав у збереженні власної держави як самостійного політичного утворення, здатного до подальшого суверенного функціонування. Причому йдеться не лише про політичну незалежність, а й про можливість функціонування економіки та суспільства взагалі. Для цього необхідно було не лише відбити російські атаки, а й здобути міжнародну підтримку на всіх рівнях: політичному, економічному, військовому та інформаційному. Останній елемент дуже важливий: Україна як країна з об'єктивно нижчим потенціалом, ніж Росія, не змогла б самостійно у довгостроковій перспективі ефективно протидіяти російській агресії за кожним із зазначених напрямів [2].

Після успіхів на фронті і здобуття міжнародної підтримки воєнно-політичний інтерес України полягає у безумовній перемозі в російсько-українській війні та відновленні територіальної цілісності країни в міжнародно визнаних кордонах. Українці готові продовжувати воювати, навіть якщо залишатимуться наодинці із путінською Росією. Стратегічне бачення обстановки воєнно-політичним керівництвом України та усвідомлення свого призначення всім українським народом дали великий шанс на рішучу та беззаперечну перемогу над Росією.

Навколо такого воєнно-політичного інтересу в Україні склався політичний та суспільний консенсус. За даними Київського міжнародного інституту соціології від 24 травня 2022 року, 82% українців підтримують позицію Президента України Володимира Зеленського та відмовляються від будь-яких територіальних поступок задля досягнення миру [3].

За даними проведеного в червні опитування, близько 89% українців вважають неприйнятною потенційну угоду з Росією, яка б передбачала територіальні поступки України заради досягнення миру, 66% опитаних висловили переконання, що ЗС України зможуть повернути під український контроль території, які Росія окупувала з часу повномасштабного вторгнення у лютому

2022 року, 53% опитаних українців переконані, що ЗС України зможуть витіснити російські сили з усієї України, включно з окупованими Кримом та Донбасом. За результатами опитування, проведеного на замовлення видання “Wall Street Journal” та дослідницького інституту “NORC” при Чиказькому університеті, 78% респондентів підтримують реакцію президента України Володимира Зеленського на російське вторгнення [4].

Воєнно-політичне керівництво України у своїх численних зверненнях інформувало українське суспільство і міжнародне співтовариство про обстановку та інтереси України. Серед інших найбільший вплив мали заяви Президента України Володимира Зеленського, Міністра оборони України Олексія Резнікова, Головнокомандувача ЗС України генерала Валерія Залужного та Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Олексія Данілова.

У травні стало відомо, що Президент України Володимир Зеленський та Головнокомандувач ЗС України генерал Валерій Залужний увійшли до переліку 100 найвпливовіших людей світу у 2022 році за версіями світових таблоїдів [5].

Президент України Володимир Зеленський

25 лютого 2022 року глава держави заявив: “Я залишаюся у столиці. Протягом дня я провів десятки міжнародних переговорів, безпосередньо керував обороною. І я залишусь у столиці. Моя сім’я також в Україні” [6].

Володимир Зеленський 24 березня наголосив, що триває “вже місяць героїчного спротиву, коли українці захищають себе від вторгнення Росії. Це у шість разів довше, ніж планував ворог”, а також звернув увагу, що “початковий задум Кремля розвалився ще в перші дні вторгнення”. За його словами, Путін і його спільники думали, що українці злякаються і не будуть боротися, але окупанти помилилися [7].

Українці не лише продемонстрували внутрішнє єднання, а й зуміли згуртувати навколо себе країни Європи та весь світ: “І головне, щоб це залишилося в нас до кінця війни, залишилося після війни. Я вважаю, що це велика перемога й велика наша зброя”, – наголосив 24 квітня Президент України Володимир Зеленський [8].

26 квітня 2022 року Президент України заявив, що “24 лютого 2022 року країни світу навіть не вірили, що ми вистоїмо більше, ніж тиждень. Дехто говорив – три дні. Ще місяць тому доводилося переконувати різні держави, що ставка на Україну – вигрешна. А тепер усі це знають: героїчний спротив українців вже змінив світ” [9].

“Фінальною метою керівництва Росії є не просто захоплення території України, а розшматування всієї Європи та глобальний удар по демократії. Тож вільний світ має право на самозахист. І саме тому буде допомагати Україні ще більше” [10].

27 травня 2022 року Президент України Володимир Зеленський заявив, що “Україна – це країна, яка знищила міф про надзвичайну потужність російської армії. Армії, яка нібито за кілька днів могла б завоювати всіх, кого хоче. Але Україна – це країна, у якій російська армія продовжує вести війну, яку не хоче закінчувати. Зараз Росія намагається окупувати всю державу.

Але ми відчуваємо в собі достатньо сил, щоб думати про майбутнє України, яка є й буде відкритою для світу” [11].

14 червня 2022 року Володимир Зеленський заявив: “Війна може завершитися, коли ми – українці – й тільки ми будемо на нашій землі. Звісно, ми запрошуємо будь-які народи на нашу землю, але тільки в гості та без зброї. Тому ця війна має завершитися повагою до нашого народу, повагою до нашої землі, повагою до наших людей, дітей, до нашого сьогодення та майбутнього і, нарешті, повагою до нашого суверенітету”. Володимир Зеленський також наголосив, що Україна має відновити територіальну цілісність у міжнародно визнаних кордонах [12].

Президент зазначив, що Україна не збирається обстрілювати територію РФ у разі надання ракет дальньої дії [13]. Наша держава готова вести мирні переговори з Росією, тільки якщо противник матиме намір покласти край війні [14].

Міністр оборони України Олексій Резніков

27 квітня 2022 року після зустрічі в Рамштайні Міністр оборони України заявив: “Зараз відбуваються події, які насправді є історичними і визначають майбутнє нашої держави. Їх творять наші захисники і захисниці, усі громадяни, які піднялися проти

російської навали і допомагають боронити Україну. У вільному світі вже майже не залишилося тих, хто не розумів би, що війна Росії проти України – це лише початок” [15].

17 червня 2022 року Міністр оборони України Олексій Резніков написав у фейсбуці:

“першочерговим завданням для України є зупинення російської навали, адже російські злочинці нищать усе на територіях, які їм вдається тимчасово захопити;

завданням другого етапу є вихід у якомога швидші терміни на лінії розмежування та адміністративну межу станом на 24 лютого. Саме на цьому ми концентруємося;

глобальна мета – деокупація і реінтеграція всіх територій України у міжнародно визнаних кордонах. Використовувати зброю для нападу на Росію чи захоплення її територій Україна не збирається. Ми не Росія. І наші партнери це розуміють” [16].

*Головнокомандувач Збройних Сил України
генерал Валерій Залужний*

Головнокомандувач Збройних Сил України генерал Валерій Залужний оприлюднював у заявах своє бачення обстановки та інтереси України в цій війні.

Так, 3 квітня генерал Валерій Залужний у телефонній розмові з генералом Марком Міллі заявив: “Ми, українські військовослужбовці, довели, що боремося і будемо битися за свободу, демократію і право жити у цивілізованому світі, який сьогодні захищаємо. Ми здатні за підтримки Заходу знищити зло, адже не хочемо повторення в Європі сценаріїв, які є в Україні: вбивства жінок і дітей, руйнування інфраструктури. У людства є шанс на мирне життя. Сподіваюся, що весь світ це розуміє. Ми готові довести справу знищення зла до кінця” [17].

31 травня 2022 року генерал Валерій Залужний зазначив: “Росія є системним ворогом, який століттями прагне знищити Україну. На тлі агресії і постійної загрози ми як нація маємо бути стійкими і сильними. Сьогодні ми пишемо переможну історію нашої держави, щоб не залишати війну у спадок нашим дітям і щоб вони пишалися нами” [18].

28 червня 2022 року Головнокомандувач ЗС України зазначив, що “на нашій землі триває запекла боротьба, масштабів якої світ не бачив із часів Другої світової. Ми не маємо права перекласти цю війну на наших дітей. Ворога потрібно знищити тут і зараз, інакше він не зупиниться. І ми це можемо зробити. Наші люди готові ціною власних життів захистити свою державу і своїх дітей, але нам потрібно більше зброї і боєприпасів. Сподіваюся, що разом із партнерами ми зможемо здолати агресора і не допустити поширення цього збройного конфлікту на інші країни” [19].

Секретар Ради національної безпеки і оборони України Олексій Данілов 28 червня відповів заступнику голови Ради безпеки Росії Дмитру Медведеву, який цього ж дня заявив, що спроба посягнути на окупований Крим буде розглядатися як оголошення війни: “Хочу заспокоїти пана Медведева: “Крим ваш” може бути тільки у хворій антисемітській, українофобській уяві окремих кремлівських діячів, і ніякої спроби не буде. Повернення тимчасово окупованої території Криму буде проведено без спроб, одразу” [20].

*Секретар Ради національної безпеки і оборони України
Олексій Данілов*

Наступного дня Олексій Данілов зазначив, що війна закінчиться лише тоді, коли останні російські війська покинуть українську землю, включаючи Донбас і Крим. За словами Олексія Данілова, найшвидший спосіб припинити війну – це надати Україні необхідну зброю, щоб перемогти російську армію на полі бою [21].

З початку російської агресії Президент України Володимир Зеленський на міжнародному рівні розпочав кампанію з пошуку у світового співтовариства підтримки та захисту народу України від російської агресії. Звертаючись до міжнародних організацій, урядів, парламентів та народів багатьох країн світу, просив міжнародної підтримки для України у протистоянні російській агресії.

У своїх промовах Президент України, серед іншого, закликав надати допомогу для зміцнення обороноздатності держави, зокрема закрити небо над Україною системами протиповітряної оборони; запровадити більш жорсткі санкції проти РФ – закрити порти для російських суден, відмовитися від російської нафти і газу, блокувати торгівлю з країною-агресором, ізолювати центральний банк РФ та інші банки шляхом відключення від міжнародної міжбанківської системи передавання інформації та здійснення

платежів SWIFT, заморозити активи осіб, причетних до розгортання повномасштабної війни проти України; міжнародні компанії піти з російського ринку; підтримати членство України в ЄС та в подальшому посилювати зусилля, аби зупинити агресора.

Палата громад парламенту Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії під час відеозвернення Президента України Володимира Зеленського 08 березня 2022 року

Президент України Володимир Зеленський звернувся до Конгресу США 16 березня 2022 року

2. Підтримка України міжнародними організаціями

Україні сам на сам з Росією буде складно виграти в цій боротьбі, адже її військові перспективи на фронті залежать не лише від рівня командування Збройних Сил України, героїчних зусиль українських військових, а насамперед від обсягів і темпів західної підтримки. У важких оборонних боях українські військові мають виснажити противника, вибити його бронетехніку та “позбавити” його війська наступального потенціалу. Одночасно постачання сучасної важкої наступальної техніки та озброєння західних партнерів дасть змогу найближчим часом створити для ЗС України вирішальну перевагу на полі бою [22].

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба

Від початку російської агресії Україні вдалося мобілізувати міжнародну підтримку та створити коаліцію у боротьбі проти Росії. За даними Міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби, станом на 28 лютого 2022 року до складу коаліції вже входили

84 країни і 13 міжнародних організацій, які висловили підтримку Україні [23].

2.1. Організація Об'єднаних Націй

Генеральна Асамблея ООН 2 березня 2022 року 141 голосом “за” ухвалила резолюцію “Агресія проти України”, “проти” були Росія, Білорусь, Північна Корея, Еритрея, Сирія. У документі беззаперечно визнано, що Росія вчинила агресію проти України, а також міститься вимога до РФ припинити вогонь. Держави – члени ООН рішуче вимагали від Росії вивести війська з України у межах її міжнародно визнаних кордонів [24].

Засідання Генеральної Асамблеї ООН

Наступним кроком Генеральної Асамблеї ООН стало ухвалення 24 березня 2022 року резолюції “Гуманітарні наслідки агресії проти України”. Документ підтримали 140 держав, проти виступили Росія, Білорусь, Північна Корея, Еритрея, Сирія. У резолюції чітко вказано на Росію як джерело гуманітарної катастрофи в Україні. Цим документом Генеральна Асамблея ООН запропонувала конкретні кроки для вирішення гуманітарних

WAR BOOKS
військова література

КУПИТИ